

2 Kórína Ebeq sáhnsahwe ahbebé ehwehne.

Poraga Kórína suwahpeqte ké wega ebeq sehiranú pahsí náriuwara tagowe. Anehe mó tanáhráq Táításaga Kórína suwahpeq suena Poraba séna Kórína ke éhweh teawuwe. Teawuwana mi tanáhráq Poraga mah pahsí 2 Kórína pahsí sehiranúwe. Wene ehweh sehgiro keyábé Poraga kawerowe aritena wene ehweh íre sehgiro keyábé, Manikánka aiq pútaq íné eqmaq núwátái puaq néne ehweh íráhro teriuwe. Sísa tagariáh ké tabonah ke nárie sansá sokigi arinieéna anehe sehiranúwe.

Kórína suwahpeqte ké anehe siu pahsíe.

¹ Íné Porane páhsí sáhnsahwe tagahro. Maniká awahbehrana omaq intena Sísa Karáhé éhweh síwáhnorinkeheéna eqmaq nuwowe. Ite Kórína suwahpeqte kéreq moke Ákáía marákórápéqté Sísa tagariáh kéreqsabé mah pahsí sehiranuge. Iteruwahrah aní Tímótiga ínéreq ména itensabé, Nirutaboiruge ire.

² Maniká Iteriboreq itene Wahnah Sísa Karáhéraqka ite séhréh aitera iru ukiq itagéhe.

*Manikánka Porareh wahnahnue séhréh arito
ehwéhne.*

³ Maniká Iteribo áwíq pankerone. We itene Wahnah Sísa Karáhéne abowá ména itensabé

arutaboiraitena irupipeq umehi tanáhráq eyoyó aitéhre.

⁴ Moke íre kaweq sunúq irupipeq umehi tanáhráq kaweraitena eyoyó aitéhre. Maniká Iteriboga kaweraitena eyoyó aitéhnsábé mó kené sirupipeq umehi tanáhráq itega moq mi ke séhréh ariteq eyoyó aritahráhúne.

⁵ Mó kegá Sísá Karáhé áwíoqnonserah ite moq íwíoqnahwana Sísá Karáhéga itene iru anotahtaq ukiq itéhre.

⁶ Sísane ehweh teiúnsábé mó kegá níwíoqnahwe. Mi ehwéh teiúnká séhréh aintéhraq aiq pútare aitáhnká kaweraitéhre. Manikánka íné séhréh aintéhtáq ite moq séhréh aitéhre. Mó kegá íné níwíoqnahnserah ite moq íwíoqnagehe. Mi tanáhráq ite págegeue míageheéna Manikánka séhréh aitankéhe.

⁷ Segá níwíoqnahnserah ite moq íwíoqnahwe. Itega aiq tagarionawe Manikánka ite séhréh aitéh púaq wene sánsá kawerue sehgoneheqmóe.

⁸ Néne iyahnabo anímáríno, ínéreq ínéba míaro kerekka Esia marákórápéq míaraunaraq anotah íre kaweq sunúq káráire. Minayabe iragéhboq teiníe. Íre kaweq sunúqká anotah kamáh aiátáinsabé ite pukorahúne íwíáhuraune.

⁹ Mó kegá iubiq iuwanehrawoe íwíáhuraune. Iteriahriáh íre miraorahuraune. Írakaumo. Íre miraorahuraunayabé Manikánka webataq séhréh aitankéhe íwíáhuraune. Manikánka pusa ké iriwe organúq itahráhinsabé ite moq séhréh aitahráhire íwíáhuraune.

¹⁰ Ite pukorahúne íwíáhuraunaraq séhréh aitená kaweraitaráire. Mókakeakáq séhréh aitená kaw-

eraitankéhe. Íre kaweq sunúq sínaraq wega wahnahue séhréh aitanawire íwíáhúne.

11 Itensabé púreraitáhro. Itensabé púreraitéhrataq mókakeakáq wega wahnahue séhréh aitankéhe. Miraínayabé áhnte kegá mina tagéra wensabé kaweróne atera iwíáh íwíáh ataneherawoe.

Sísawe kowe aruq ahqáho aruq íre i aníne i ehwéhne.

12 Iteba míaraunaraq kaweqlaq méq Manikáne sansá tábúsoqme sehgiráune. Ahtebia áninká íwáhnorinserah íre miraia peh Manikánka séhréh aitená iwíáh aitáráiraq íwáhnoruraune. Itene irupipeqté íwíáhgá kawerúne íwíáhúnayabé iwíáh íwíáhúne.

13 Itega sáhnsahwe irahráho ehwéh sehiranue teiúge. Mó naneq tahnsá éhwéh íre sehiranue teiúge.

14 Itega sehiranú ehweh peh ákáhtaq íráhwe. Íné nuwahbehme ínéga sehiranu ehwéh áwahewé iragéhe. Itene Wahnah Sísaga tuinagake itega ínénabe iwíáh íwíáh aintageheéna sehiranu ehwéh áwahewé írátíáhnsábé nuwahbehre. Iréhrataq wega tuinagake ínéga itensabé iwíáh íwíáh aitónserah itega ínénabe moq iwíáh íwíáh aintagéhe.

15 Itega néne sánsá ireq iwíáh íwíáhoneheqmóe éna téhwe iteba téhtaréráq ite koragéna séhréh aitanauge íwíáhurauge.

16 Mira íwíáhuraume Másérónia marákórápéq pokonaraq ite kéraganie íwíáhéna mibeqté kouwekonaraq ite mó séraganie íwíáhurauge. Mi tanáhráq Súria marákórápéq pokinie onaraq itega

íné séhréh ainteq eqmaq nuwagéhe íwíáhurauge. Minayabe téhtaréráq ite koraganie íwíáhurauge.

¹⁷ Mira íwíáhuraunsabé, Aneqsabé mó iwíáhé iteba íre surono ewo? Íné mó iwíáh mó iwíáhóna anípo ewo? Ínéga kowe aruq ahqáho aruróna anípo ewo? Írakumo.

¹⁸ Maniká aiq pútari anínirana ínéga moq kowe aruq ahqáho aruq íre u aní múge.

¹⁹ Tímótireq Sáfrareq ínéréqka Manikáne ahninkáwá Sísá Karahé éhwéh tei teinuraune. Tei teinurauna anímé kowe aruq ahqáho aruq íre i aníne. Wega peh morá kowe ehwéh irari aníne.

²⁰ Manikáne omasa éhwéhmé Sísá Karahéga moke kowe éna sehgíre. Minayabe aiq míre éq Maniká wenawíq pankereq wensabé iwíáh íwíáh atone.

²¹ Maniká Iteriboga séhréh aitéhnká itereq ínéréqka Sísá Karahé tagéq wene sánsá sehjioneheqmúne.

²² Maniká Iteriboga ite aiq omaq itena néne arambehri miraoro aitowe. Manikáne Awanka itene irupipeq mía míáena séhréh aitankeheéna iteba eqmataire. Wega Wenawa ebeq eqmaréh púana anehe áhnte kaweq naneq nái náininkehe.

Poraga Kórína suwahpeq íre apubúue pokú ehwehne.

²³ Ite kamah aiénehoéna Kórína suwahpeq iteba íre surauge. Manikánka tagaríéhtáq aiq pútariahnsanuge.

²⁴ Itega aiq pútare atah náneq ambubu atíáh púana peh morá néne ehwéh sehgíóro éna íre pagu pagunuge. Itene irupipeq eyoyóinkeheéna ite séhréh aiteyabe nuwahbehre.

2

¹ Itene irupipeq móñkakáq umeh agínehoéna iteba íre koraganie íwíáhurauge.

² Ínéga kamah aiénaraq itene iru págegeirataq insega niru ukiq intankéhbo? Iteitega niru ukiq intahráhowe.

³ Nirupipeq umeh aniyéhoéna iteba íre koragia peh páhsí sehiranue menah eqmatauge. Nirupipeq eyoyóínaraq itene irupipeq moq eyoyó aitahráhuge.

⁴ Ebeqte páhsí sehiranurautaq nirupipeq iwíáh kikiréna nirupipeq umeh agurairana íbiséna sehiranurauge. Itene irupipeq umeh aginkeheéna mi pahsí íre sehiranurauge. Írakaumo. Peh itensabé anotahtaq arutaboiraitéhre íwíáhigeheéna sehiranurauge.

Ahbabáq aniné ahbabáqsabe mó íre iwíáhoro i ehwéhne.

⁵ Ite míáhrabeqte ahbabárurai anínká íre ínélataq néne nirupipeq umeh aníátáire. Itene irupipeq moq umeh aiátáire.

⁶ Itebaté áhnte kegá kamah awátóme aiq avehraq káráire.

⁷ Wene ahbabáq sansa aiq sutainsabé amahnága wene ahbabáqsabe íre iwíáhoro. Wene arupipeq mó umeh agínaga Sísane sánsá suehnehboq wene arupipeq eyoyóinkeheéq séhréh atáhro.

⁸ Mónkakáq teiúmé mi anínká iwíáhéna, Ínénasabe irutaboirowe íwíáhinkeheéq séhréh atáhro.

⁹ Itega néne ehweh aiq moke sehgiowámo taganieéna menah mi pahsí sehiranue eqmatauge.

¹⁰ Ahbabáq ani kawerateq wene ahbabáqsabe íre iwíáhirataq íné moq wene ahbabáqsabe íre iwíáhinie. Wehukene ahbabáqsabe íre iwíáhonaraq ite séhréh aitanieéna Sísa Karahé tagehtaq mirauge.

¹¹ Owainawamaríné wahnah wenawíq Séténie. Wene sásá tagarío púana ite saiqnariehnehoéq ahbabáq ani séhréh ateq wene ahbabáqsabe mó íre iwíáhonehe.

Poraga Táítása tagéyabe awahbó ehwehne.

¹² Sísa Karahé éhweh teri terininieéna Tóasa suwahpeq surautaq itene Wahnahne arambehri mirainkeheéna wega kowe aintena séhréh aintaráire.

¹³ Néne iyahnabo aní wenawíq Táítása mitaq íre míaraire. Minayabe niwa íre ukitáinsabé mibeqté ké iroro aritená mitaq suena Másérónia marákórápéq pokurauge.

Manikánka págege aitéhraq págege naneq kiotaikúne i ehwéhne.

¹⁴ Manikánka ahriahri págegeue séhréh aitéhnká ite págege naneq kiotaikúne. Sóiriqka kawe q kunkúni naneq abae arúéhnserah Manikánka séhréh aitéhnká Sísa Karahé éhweh mah kehiná kékhná suwahpeq abae agire. Itega teri terinúnara íráhwana abae agire. Minayabe Manikánsabe iwíáh iwíáh atóge.

¹⁵ Ínéga Sísa Karahéne arambehri miraunsabé Maniká Iteriboga ínénabe, Kaweq kunkúni naneq tahnsá aní móne aintéhre. Kawerarítéhra kereq iraipéq pokoneherao kereqka kunkúni naneq monseráhnue aiki aikionserah kawerarítéhra

kereq iraipéq pokoneherao kereq siahrega néne ehweh íráhwe.

¹⁶ Iraipéq pokoneherao kegá néne ehweh irera, Pukorahi ewhéhne íwíáhowara kawerarítéhra kegá néne ehweh irera, Oga míahrahi ewhéhne íwíáhowe. Mi arámbéhríyábé iteriahríah tábúsoqme íre miraorahune.

¹⁷ Peh móne meaneheéra arambehri onserah mó kegá moq móne meaneheéra Manikáne ehweh teri terinowe. Ínéga moq mina tahnsanugo? Írakaumo. Manikánka íné eqmaq núwátái puana íné Sísa Karáhéne arambehri anínéna tábúsoqme iwíáhéna we éhweh tei teinuge.

3

Poraga, Mó kegá ite tagéra néne arambehri ahtebahrahowe ú ehwehne.

¹ Néníwíq mónekakáq pankerogo? Arambehri aníné wahnahnka wene arambehriyabé páhsí sehiranue áwírama mewe nogíre. Itereq ínereqka mi sansá miraonehnkono? Írakaumo.

² Itewe néne arambehri pahsí tahnsa míahwe. Mó kegá ite tagéra néne arambehri ahboeqme ahtebahrahowe.

³ Néne arambehri pahsí Sísa Karáhéga itene irupipeq sehiranuraire. Mó kegá mi pahsí anereuwo éra néne sánsá tagéra mi pahsí sáhnsahoráhowe. Sísaga mi pahsí pépahqtaq íre sehiranire. Manikánka oga mía míáéna Wenawa iteba eqmatairana wega itene irupipeq páhsí tahnsá sehira aruqarurire.

Manikánka áhnte séhréh aintéh éhwéhne.

4 Íné iwíáhumé Manikánka íné omaq intena séhréh ainta aintainsabé Sísa Karáhéne arambehri miraorahuge.

5 Ínériahríah Sísane arambehri íre miraorahuge. Peh morá Manikánka séhréh aintéhnká miraorahuge.

6 Wega ínénabe o sansanúno éna séhréh aintéhnká miraorahuge. Naho sánsá sehgióro ú sehirá kéhrana o sansamé Manikáne Awanka séhréh aitéhre. Sehgíoro ú sehiránká mirainka pukorahúna sansánirana Manikáne Awanka mirainka organúq itahráhi sansánire.

Sirupipeqté síúrá akariuriéh náneqsabé éhwéhne.

7 Iwíáhue tagahro. Miraoro ú ehweh ebah kanéhráq sehiranútaq Manikáne téreh naneq Mósísine auranabiahtapeq ábóraragúwe. Anotahtaq térehnsabé Ísara kegá Mósísine auranabiahtapeq íre ebitiahrahuwe. Mi tehrehnká parabagina útaqkakáq íre ebitiahrahuwe.

8 Miraoro ú sehiránká pukorahúna sansá áhwárótaq anotah tehrówe. Manikáne Awanka séhréh aitéh sánsá anotah kawéq sánsánéna miraoro ú sehirá sánsá anotahtaq kiotaikire.

9 Miraoro ú sehirá sánsámé ehweh aitahráhi sansánirana anotahtaq téhrówe. Manikáne Awanka séhréh aitéhmé kaweqltaq míahrahúna sansánéna ehweh aitahráhi sansá kiotaikire.

10 Aiq kiotaiki puaq naho téhró naneq amahnága íre téhrehre.

11 Manikáne Awanka séhréh aitéh sánsánká peh kagai puana naho parabagurai sansá aiq kiotaikire.

12 Manikáne Awanka séhréh aita aitai puaq itega íre áhreeq peh págegeue Sísa éhwéh teri terinorahúne.

13 Mósísiga miraúnserah itega íre miraonehemqmúne. Mósísine auranabiahtapeq téhró naneq parabagina únsabe mó kegá tagehoéna wene auranabiahtapeq ambantataté akariuriowe.

14 Ísara kegá miraoro ú sehirá sáhnsahera sirupipeqté síúrá akarié naneq konsabe sega íre ahtebahrahuwe. Amahnágaákáq sega íre ahtebahrahewe. Wehukega Sísa Karáhénsabe aiq pútare atéhranka sene sirupipeqté síúrá akariuríeh náneq meruankéhe.

15 Iborankákáq sega Mósísiga miraoro ú sehirá sáhnsáhotáq sirupipeqté síúrá akariuríeh náneq kéhnsábé sega íre ahtebahrahewe.

16 Maniká itene Wahnahnsabé áhrabirana sene siura akariuríeh náneq meruankéhe.

17 Itene Wahnah Manikáne Awa míéhtáq sabirúeh náneqka ite mó íre saiqnariahrahire.

18 Itene iuranabiah íre akariuríehre. Térehnká timanotaq sokaeqsúéhrara wehukega tagahnserah Manikánka séhréh aitena kaweraitowara mó kegá ite tagéra Manikáne sansá tagahrahewe. Itene Wahnah Manikáne Awa ména we tahnsá míageheéna séhréh aitena kaweraita aitaire.

4

*Owainawanka   wehuke   sunkíkírirabeq
saiqnariéhre i ehwéhne.*

¹ Manikánka ínénasabe arutaboiraintena mah arámbéhri miraúno aintaráinsabé íre túbah agia aiq mírainauge íwíáhuge.

² Kopípéqté niyehiteh sansánkákáq péhepehe sansánkákáq aiq suena íre mó ehwéh peh Manikáne aiq pútaq ehwéh íwáhnoruge. Peh moke tábúsoqme íwáhnoréna Manikánka tagaríéhtáq ómi kegá. Íné kaweq sansá mirauge tagageheéna kaweqtaq ména Manikáne ehweh teri terinuge.

³ Mi kawéq éhwéhnsábé, Íre irahráhúne irare kewé peh iraipéq pokoneherao ke wóe.

⁴ Owainawame, mah marákóípéqté péhepehe wahnáhnká sunkíkirabeq se saiqnariéh púara kaweraritahráhi ehwéhnsábé íre aiq pútare atahráhowe. Kaweq ehwéhniká téhrehnka tahnsanéna sirupipeq téhragínehoéna owainawanka mi ke sunkíkirabeq saiqnariéhre. Sísa Karáhewé téhreh anínéna Maniká tahnsa míaire.

⁵ Írátíáhro. Íné éhweh íre tei teinuge. Sísa Karáhé webataq kaweq Wahnáh ání míéhrana tei teinuge. Síane sásá sehgiena itene arambehriu ání tahnsa míóge.

⁶ Manikánka téh mahraréna, Sunkíkirabeq téhráhno úwe. Téhráhno únserah menah itene irupipeq téhraitáráinsabé itega Sísa Karáhé éhweh aiq pútare ateq, Manikánsabe anotah ání móne atone.

Poraga, Ite eqmaro ke Manikáne arambehri miraéq mi arámbéhriráté pukorahúne ú ehwehne.

⁷ Itene inokame peh antehya tahnsanirana Manikánka wene kaweq naneq mi antéhyápípéq måréhre. Ite íre págege anímárlí míonana peh morá

Maniká webataq págege aní míéhre. Ite tagah kegá mina iwíáhigeheéna Manikánka wene kaweq Awá itene irupipeq eqmaréhre.

⁸ Moke mó ke suwahpeq mó ke suwahperue íwíoqnah kegá ahbabáq aitáhwaq anetaníbo íwíáh íre úne. Árahiramó íwíáh íre iwíáhia itene arambehri suanehe íwíáh íre úne.

⁹ Íwíoqnahtaq Manikánka ite íre íúwéhre. Mó kegá iubówaq marakóipeq márunsurahéq irigue nogune.

¹⁰ Sísaga ite kaweraitanieéna putiowe. Mina únserah itega mó ke séhréh aritaneheeéq pukorahúne. Mó ke séhréh aritahnara ite tagah kegá iwíáhéra, Mi sansá Sísane oga míéh sánsáne ewe.

¹¹ Itene oga míona tanáhráq Sísane sánsá sehgianayabé mó kegá ite iubiq iuwahráhowe. Itega Sísane oga míéh sánsá tagageheeéq wene arambehri sehgjune.

¹² Ite Sísá tagarawéq oga mía míaigeheeéq pukorahúne.

¹³ Manikáne ehwehnka mahraréna,
Íné aiq pútare ató púana iraruge ire. *(Buk Song 116.10)*

Mi ehwéhnká irarinserah itega moq aiq pútare atona puaq Sísá éhwel irarúne.

¹⁴ Ite tagarionawe Manikánka itene Wahnah Sísá iriwe organúq ato púana ite moq iriwe organúq itena meiqmena Sísaba moraráq móitankéhe.

¹⁵ Itega Sísansabé aiq pútare atageheeéq we éhwel tei teinúnara mó kegá íwíoqnéra ahbabáq aitáhwe. Manikánka séhréh aitahnaga áhnte mó kegá Sísansabé aiq pútare ataneherawoe. Segá miraéra Manikánsabe kaweróne éra wensabé iwíáh íwíáh ataneherawoe.

Manikánka náina naneqsabé irutaboirúne i ehwéhne.

¹⁶ Minayabe Sísane sánsá íre sueq peh sehgione-heqmúne. Itene inonka ore orení úkonanawé Manikánka séhréh aita aitai puaq itene irupipeq peh o animári tahná ahriahri mía míaúne.

¹⁷ Mó kegá íwíoqnéra ahbabáq aitáhnsábé peh wahto tanahráq kéhrana mókake kagai apéq náinaq kaweq matábúrapéq ahriahri míanehe. Amahnága íre kaweq sunúqmé peh wahto tanahráq kék púana meáhna naneqka mi sunúq anotahtaq kiotaikinae.

¹⁸ Amahnága ábóraq kék náneqmarínsábé íre irutaboiria peh Maniká míéhrabeq kopípéq kagai naneqsabé irutaboirúne. Amahnága ábóraq kék náneq mókake parabaginae. Maniká Iteribo míéhrabeqte náneqme amahnága kopípéq kék náneqme peh ahriahri kagaína puaq minayabe irutaboirúne. Minayabe amahnága íre kaweq sunúq kékhsábé anetaníbo íwíáhquéq peh Sísane sánsá kawerue sehgioneheqmúne íwíáhúne.

5

Kagai inónká awaq meyabe iuwahbeh ehwéhne.

¹ Mah marákóípéq míona tanáhráq itene inonkame wéhuwehu nah tahnáne. Mi nah sokogínaraq íópeq kíónaraq Manikánka kaweraitéh náh awaq mianéhe. Mi nah wehukega íre pera peh ahriahri kagai inonká awaq mianéhe. Minayabe tagarione.

² Íopeqté náhnsábé anotahtaq irutaboirúna puaq iwehinsah aruqarurúne.

³ Mi nah awaq míáhnaraq kawerue kagai nahnsábé íre tabonahoneheqmúne.

4 Itega mah wehuwéhú náhtápéq mía míaúnaraq irupipeq umehinka kamah áiraq iwehinsah aruqarurúne. Itene inonka amahnága sueyabe íre iuwahbehre. Írakaumo. O korósí sukionanserah o inonká oga mérapeq awaq meyabe iuwahbehre. Mókake kagaína inónkánká amahnága kék ínónká kiotaiki puaq minayabe irutaboirúne.

5 Oga mérapeq awaq miageheéna Manikánka kaweraitáráire. Manikánka menah Wenawa aiq eqmaq áuwátáinsabé mókake wega moke mó kaweq naneqmarí náinkéhe tagarione.

Manikánka ite sainsuena avehraq apéq náinkéhe iehwéhne.

6 Wega mirainawire íwíáhéq íre áhreúne. Itene inonkame iteiyuwane nah tahnsáne. Ite tagarionawe iteiyuwanka inonkapipéq míéhraq amahnága íópeqté itene Wahnhahne nahtapeq íre míone. Írakaumo.

7 Itene iuranka íre tagéq peh itene irupipeq aiq pútare ateq mira íwíáhúne.

8 Wega mirainawire íwíáhéq íre áhreúne. Itene inonka sueyabe iuwahbehraq itene o nahtápéq itene Wahnhah míéhrabeq méyabe iuwahbehre.

9 Mah marákóípéq míona tanáhráqkákáq itene Wahnhahba míáhnarabeqkakákáq we awahbeh iwíáh sehgleyabe iuwahbehre.

10 Mókake ite ómi Sísa Karáhéga ehweh aitahnarabeq iriwe míahnana itega marakóípeq miraúna arámbéhrí iwíáhue tagankehe. Wega itene ahbabáqkakákáq itene kaweq arámbéhríákáq íwíáhue

tagéna sainsuena awehraq apéq náinkéhe. Minayabe we awahbeh iwíáh sehgioneheqmúne iwíáhúne.

Wensabé aiq pútare atáhro éna pagu pagunú ehwehne.

11 Itene anotah Wahnáhnsábé áhtenu puana mó keyábé, Wensabé aiq pútare atáhro éna pagu pagunuge. Manikánka néne nirupipeq tagariéhre. Ínénabe, Aiq tábúsoqme iwíáhi aníne aintáhnsábé nuwahbehre.

12 Ínéga ite íre ehnenuge. Itega ínénabe, Tábúsoqme iwíáhi aní míéhre aintageheéna mah ehwéh teiugo? Írakaumo. Peh itega néne sansansábé iwíáh íwíáhigeheéna teiúge. Íre mó kené sirupipeqté íwíáhyábé peh seyene ábóraq kék náneqsabé sirutaboiro keyábé ehweh ayahqme terigeheéna teiúge.

13 Mó kegá íné uwoyansa aníne aitáhwana ínéga, Anetaníbo. Peh Manikáne arambehri mirainauge íwíáhuge. Íné peh tábúsoqme iwíáhu anínéna ite séhréh aita aitauge.

14 Sísa Karáhéga itensabé anotahtaq arutaboiraitéhká ite Wahnah aitéhraq wene sánsá sehgjune. Ite tagarionawe peh morá áninká mah kehiná kékhnánsábé pukú púaq ite moke pusa kék tahnza míone.

15 Sísaga ómi itensabé putionsabe itene oga mé tanahráq peh iteite iuwahbeh iwíáh sehgiónehnkono? Írakaumo. We moke itensabé pukú púaq amahnága peh we awahbeh iwíáh sehgióneheqmúne. We putiowana iriwe organúq atowe.

Manikánka insahwé aitená insahwé arite arámbéhrí íátái ehwéhne.

¹⁶ Menah wehukega iwíáhuronserah itega mó kené sánsá iwíáhue agehgamatáúne. Sísa Karáhéne sansá moq menah mira iwíáhue agehgamatáúne. Amahnága itega agehgamaré sansa aiq suauna puaq mókake mó íre miraoneheqmúne.

¹⁷ Iratíáhro. Sísa Karáhé aiq pútaq tagaríeh ánime o ani úkire. Wene naho sánsá aiq parabagurairana wega peh o sansanire.

¹⁸ Minawé Manikánka aiq moke mirauraire. Itega wene naruo míaraunara Sísa Karáhéga miraurainka Manikánka insahwé aitená mó ke insahwé arite arámbéhrí íátáire.

¹⁹ Itega mahraréq, Sísa Karáhéga miraurainka Manikánka mah kehiná kéhíná insahwé aitahráhire. Wega ite insahwé aítéh kéné ahbabáq íre ahreraq matawéna mó ke insahwé arite ehwéh koreriéro aitáráire teiune.

²⁰ Itewe Sísa Karáhéne ehweh mibeq mahbeq aritona anímári méq itensabé, Manikánka ite insahwé aitankeheeéq Sísa Karáhénabe aiq pútare atáhro tei teinúne, Manikánka teriéro aitáráinsabé itensabé, Sísansabé aiq pútare atáhro pagu pagunue tei teinúne.

²¹ Sísa íre ahbabáq ani míotaq itene ahbabáqsabe pukinkeheéna Manikánka itene ahbabáqmári awuwe. Minayabe itega Sísareq mía míaonaraq Maniká Iteriboga kaweqtaq mía míainserahnue mía míorahúne.

6

Túbáh agiyehboq Manikáne ehweh kawerue íráhro i ehwéhne.

¹ Manikánka séhréh aintéhrana wene arambehri miraéna itensabé, Manikánka itensabé arutaboiraítena séhréh aitéh púaq wene ehweh sehgieyabe túbah agiyehboq peh kawerue íráhro tei teinuge.

² Minayabe Manikánka mahraréna,

Ínéga omaq atáráu tanáhráq arene ehweh írátáuge.

Kaweratáráu tanáhráq séhréh atáráuge ire.

(Aisaia 49.8)

Teiníboq íratiáhro. Amahnága avehraq tanáhrárirana iboramé Manikánka kaweraite tanáhráre.

Poraga Sísane arambehri miraúnsabe íre mareq-mareq áhne i ehwéhne.

³ Mó kegá néne arambehri tagéra, Aneqpopoq íre kawerire iyehoéna moke áhwára áhwára sansá suena peh kaweç sansánuge.

⁴ Mó kegá ínénabe, Manikáne kaweç arámbéhríona aní móne igeheéna wene arambehri moke miraéna peh kaweç sansánuge. Néne nirupipeq moke umehi naneq si tanáhráqmé íné íre kaweraintahráhi tanáhráqmé Manikáne arambehri suaníe íwíah íre urauge. Peh kawerue sehgiúge.

⁵ Kawerue sehgiúnsábé mó kegá nubiç marera karábúsiipéq móintera momiwíorabeq ehweh aintárówana ínéga anotah arámbéhríona íre kawerue sugéna tähutahuq írakaunurainsabé nirupibiuraire.

⁶ Manikáne arambehri kawerue sehginieéna íné peh kaweçtaq ména tábúsoqme íwíahéna pehwehrue ména mó keyábé kaweç sansá aritená

mó keyábé aiq pútaq nirutaboiruge. Manikáne Awanka séhréh aintéhnká mina tahnsanuge.

⁷ Aiq pútaq ehwéh tei teinugana Manikánka págege aintéh púana kaweq arámbéhríuge. Itene igaqnaréhga sene iqtate ebehunserah owainawansabé ahqáho atena kasuq kasuruge. Kaweqtaq mía míaéna kaqsuq kaqsuruge.

⁸ Mó kegá ínénabe iwíáh íwíáh aintáhwara mó kegá níehruru aintáhwe. Mó kegá ínénabe, Kaweq sansánóne aintáhwara mó kegá ínénabe, Abehq sánsánóne aintáhwe. Mó kegá ínénabe, Péhenóna aní móne aintáhwana ínéga peh ahriahri Manikáne ehweh sehgiúge.

⁹ Mah marákóípéqté sánsá mirao kegá íné íre tagaríáhwara peh áhnte Sísa tagaríáh kégá íné tagaríáhwase. Nubiq nuwahráho sansá sehgiena íre pukia peh oga míóge. Kamah aniera íre nubiq núáhwe.

¹⁰ Niru umehi tanáhráqkákáq Manikánsabe iwíáh íwíáhuge. Íné tabonah aní ména áhnte ke kagai naneqmarí nári nárinuge. Mó kegá ínénabe, Íre matiahna aní móne aintáhwana íné moke kaweq naneq matióge.

¹¹ Kórína suwahpeqte kéo, ínéga pahsuqme teiena itensabé anotahtaq nirutaboiruge.

¹² Itensabé nirutaboirume íre túbah agia peh iteitega ínénabe íre irutaboiraintáhwe.

¹³ Sibowaréhga sene animári síwáhnorunserah ite íwáhnoréna itensabé nirutaboiraitónserah itega moq ínénabe irutaboiraintáhro.

Itene inonkame Manikáne nahne i ehwéhne.

14 Sísansabé awahrieh anínseq íre wahto tanáhráq moráráq arambehrinie íwíáhiyeho. Kaweqtaq míeh ánínseq ahbabáq aninseq moráráq íre mía míaorahóya mino. Téhrehnkakáq sunkíkírinkakáq moráráq íre kagaorahi mino.

15 Sísa Karáhéreq owainawanseqka íre morá íwíáhóya mino. Sísa tagaríeh ánínseq Sísansabé awahrieh anínseqka íre morá íwíáhóya mino.

16 Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhnkákáq péhepehe maníkánsábé iwíáh íwíáh atáh náhnkákáq íre monseráh náh kék mino. Maniká oga mía míairana itene inonka wene nah mire. Minayabe wene ehwehnka aiq mahraréna,

Ínéga seba kéna sereq mía míainie. Ínéreq sereq ahtapeq moraráq nogonéhe. Íné sene Maniká míanauge. Se néne animári míagehe ire. (*Lo 7.2-3*)

17 Itene Wahnahnka mó mahraréna,

Itega íre íráh ké míáhrabeq sueq móbeq míáhro. Moke ahbabáq naneq súéhrataq iteba míanie ire. (*Asaia 52.11*)

18 Itene Wahnahnka mó mahraréna,

Iteribo míanie. Itewe nénahni nániyahu míagehe ire.

(*2 Samuel 7.14*)

Itene págege Wahnáhnká aiq mahrarire.

7

1 Manikáne omasa éhwéh aiq írátíona puaq itene inonkankakáq iteiyuwankakáq ahbabáq aítéh náneq moke suaneheqmúne. Néne iyahnabo anímáríno, Manikánsabe áhtenéq kaweqtaq mía míaoneheqmúne.

Mi kegá Porane ehweh kawerue sehgiúnsabe wega iwíáh íwíáhú ehwehne.

2 Ínénabe irutaboiraintáhro. Ínéwé íre ahbabáq aitáráuge. Abehq sánsá íre aitáráuge. Mó naneq meyanieéna péhe éhwéh íre teiátáuge.

3 Peh ehweh aitanieéna íre teiúge. Métáqkakaq amahnágaákáq itensabé nirutaboiruge teiúge. Ite oga míehrataqkakáq pukirataqkakáq iteba morábí méyabe nuwahbehre.

4 Itega Sísane sánsá kawerue sehgiéhe íwíáhéq itensabé iwíáh íwíáhugé. Nirupipeq umehi tanáhráqkakáq itensabé iwíáhugana nirupipeq eyoyóirana iwíáh íwíáhugé.

5 Ínéga Másérónia marákórápéq surautaq néne nirupipeq umehi naneq áhnte káráirana íre ahrenarauge. Írakaumo. Mó kegá ehweh aintera pagu pagunuowana nirupipeq umehurairana áhreurauge.

6 Itene irupipeq umehína tanáhráq Manikánka itene irupipeq eyoyó aitahráhire. Wega Táítása ínéba eqmatairana surainka niru eyoyó aintaráirana Manikánka niru ukiq intaráire.

7 Íre peh morá we surainka wega teniátái ehwéhnká moq néne niru eyoyó aintaráire. Táítása iteba míaraitaq itega wene aru eyoyó atárówana wega minayabe teniátairana nirupipeq eyoyó aguraire. Itega íné tagéyabe iuwahbarainsabé teniátáire. Ínénabe irutaboiruome teniátáire. Itereq ínéreq morá iwíáhonehe irarewe teniátáire. Moke mi ehwéh teniátáinka nirupipeq anotah eyoyóire.

8 Ínéga téh sehiranue eqmatau pahsígá wahto tanahráq iru umeh aitáráire. Iru umeh aitáráinka mi tanáhráq íné moq niru umeh aguraire. Mi pahsí sehiranuraunsabé menah íre kaweruge íwíáhéna amahnága peh kawerurauge íwíáhuge. Iru umeh aitáráinka ahbabáq sansa sueq sehiranurau pahsíúpéqté éhwéh sehgirowe.

9 Amahnága nirupipeq eyoyóire. Itene iru págege aitáráinsabé nirupipeq eyoyóiro? Írakaumo. Itene ahbabáq sansa sueq kaweq sansá sehgironsabé nirupipeq eyoyóire. Itene iru umeh aitáráinsabé Manikánka, Kamahoro aitáráire. Minayabe ahbabáq íre aitáráuge. Írakaumo.

10 Manikánka ahbabáq ke kamah arinayabe sirupipeq umeh agire. Sega sene ahbabáq suage-heéna wega kamah aríre. Sene ahbabáq súáhwana wega kawerarítéhre. Kawerarítérara mi kegá Irupipeq umeh kewéhmé amahnága aiq kawera-gire ewe. Wega sene ahbabáq suehrana kaweraritanieéna kamah aríre. Kawerarítéhrara mi kegá, Irupipeq umeh aguraime aiq kaweruraire ewe. Mah marákóípéqté náneqsabé wehukene sirupipeq umeh agínara pukorahowe.

11 Manikánka kamah aiená itene irupipeq umeh aitáráire. Miraurainka ite séhréh aitáráire. Minayabe iwiáhue tagahro. Séhréh aitáráinsabé itene ehweh tábúsoqme kawerareq ahbabáq aninsabé ehweh atárówe. Séhréh aitáráinsabé Manikánsabe áhtenéq ínénasabe irutaboíréq ahbabáq ani kamah awátówe. Sehiranurau ahbabáq kaweratotaq itega íre ahbabária peh kawerue miraurowe.

12 Téh sehiranurau pahsíwé peh morá ahbabáq

aninsábé iwíáhue sehiranuraugo? Írakaumo. Íre wereq wega ahbabáratárái anínseqsabé sehiranurauge. Itega néne ehweh sehgirosabé Manikánka itensabé, Kawerowe aitáráire. Itega ínénabe aiq pútaq irutaboirúne iwíáhigeheéna mi pahsí sehiranue eqmatauge.

13 Mira íwíáhuraunaq itega mirauronka nirupipeq pehwehrue aintáráire. Minayabe niru pehwehrue eyoyóire. Itega Táítása séhréh ateq wene aru eyoyó atárónsabé íné moq niru eyoyóire.

14 Ínéga Táítása iteba eqmaq auwaníe urautaq wensabé, Mi kegá néne ehweh aiq sehgiioneherawoe íwíáhuge teawátáuge. Itega aiq kawerue sehgiro puana mi ehwéhnsabé íre niyehitaraire. Írakaumo. Moke mi ehwéh aiq pútaragurairana Táításaga ahtebaraire.

15 Wega iteba suraitaq itega áhreéq iransánéq mehweh atárówe. Itega wene ehweh sehgirosabé Táításaga ahreraq matawéna itensabé anotahtaq arutaboiraitéhre. Wega itene kaweq sansá iwíáhéna itensabé anotahtaq arutaboirarítéhre.

16 Itega peh moke kaweq sansá sehgiioneheqmóe íwíáhunsabé nirupipeq anotahtaq eyoyóire.

8

Sísa tagariáh ké séhréh aritagéhboq móne soruparáhro i ehwéhne.

1 Néne iyahnabo anímáriño, Manikánka Másérónia marákórápéqté Sísa tagariáh kékabé sirutaboiréna séhréh arítárái ehwéh teiníe.

2 Anotah íre kaweq sunúq káráitaq Másérónia marákórápéqté ké áhnte tabónáhéra sirupipeq íre

umehia peh eyoyóéra sega mó Sísa tagariáh ké séhréh aritageheéra áhnte moné soruparowe.

³ Minayabe teiníboq írátíáhro. Segá moke nárieráhi naneq náriátówe. Seyega iwíáhue áhnte móñkakáq pehipi náriátówe.

⁴ Segá Súria marákórápéqté Sísa tagariáh ké séhréh aritanéheqmúne íwíáhéra itensabé, Ite séhréh aritanéhe éra itega sorupóna moné meyáhro págegeue teiátówe.

⁵ Teiátowana ínéga iwíáhéra, Peh móne nárigéhe íwíáhurauge. Iwíáhuraugara téhwe Maniká itene Wahnahnsabé sirutaboiréra sinonka náwéra wega awahbeh sansá sehgiera anehemé móne náwatówe. Manikánka iwíáh aritowara ite moq irutaboiraitárówe.

⁶ Menah Táításaga náwe sansá ite Kórína ke íwáhnoruraire. Íwáhnorurainsabé ínéga wensabé, Kórína kegá moq mina irútábóri sansá kawerue sehgigeheéna minayabe moke síwáhnoré séhréh arito éna teawátáuge.

⁷ Itega moke mirao sansá aiq kawerue miraowe. Itega Manikánsabe anotahtaq aiq pútare atáhwe. Wene ehweh teri terinoneheéq kawerue arambehriurowe. Itewe ahtebia ké méq Manikáne arambehri kawerue miraowe. Ínénasabe irutaboiraintáhwe. Itega moke mó arámbéhri kawerue mira onserah itewe iwíáhue tagéq itene móne Maniká náwenéhe íwíáhoro.

⁸ Minayabe miraoro éhwéh íre aítóge. Másérónia kegá nárie sansansábé teiúge. Segá sirutaboiraritera náriénserah itega moq irutaboirariteq nárigéhe íwíáhuge. Mó keyábé aiq pútaq irutaboirowapómo ite taganeheéna mah ehwéh teiúge.

9 Itene Wahnah Sísá Karáhéga íópeq áhnte kaweq naneq matiorabeq suena ite kaweraitanieéna mah marákóípéq tuména tabonah ani míowe. Wega miraúnka itega áhnte kaweq naneq meyahráhúne. Meyahráhúnayabé wega séhréh aitéh sánsámé tagarione.

10 Mahra íwíáhunsabé móne sorupé ehwéh teiníe. Itega inokáh opéq mi arámbéhrí áhwárarowe. Itega mi arámbéhrí pehipi íre áhwárareq téhwe miraone-heqmúne íwíáhquéq áhwárarowe.

11 Minayabe amahnágá mi arámbéhrí parabarúáhro. Itega áhwárarotaq íwíáhuronserahnéq náweráho moné soruqparáhro.

12 Wehukenínká náwiníe íwíáh kahnaraqmé minawé Maniká awahbeh sansáne. Manikánka itega íre matiáh náneqsabé náníéro aitehro? Írakaumo. Peh morá matiáh naneq náweráhowe. Manikánka peh morá itega náweráho naneq íwíáhéná itega náwíra naneq tagéna kawerowe aitéhre.

13 Mó ke kaweqtaq míéhraq ite tabonah ke míageheéna mah ehwéh teiugo? Írakaumo. Ite ómi monseráhnue avehraq matiageheéna teiúge.

14 Amahnágá áhnte moné matiáh púaq móbeqte tábónáh ké séhréh aritagéhe. Mókake ite tabonahirataq se áhnte matiéhrataqmé sega ite séhréh aitagéhe. Mirairataq itewe íre tabonah ke míaneheqmóe.

15 Minayabe Manikáne ehwehnka aiq mahraréna,
Mi topáh áhnte meyáh kégá arahq íre máráhwe. Pe-
hgáriq meyáh kégá avehraq matiáhwe ire.
(Kisim Bek 16.18)

Poraga wehuke Kórína suwahpeq eqmaro ehwéhne.

¹⁶ Manikánka Táítása iwíáh atáráirana ínéga ite séhréh aitaníe íwíáhunserah Táításaga moq mira íwíáhire. Manikánka mi iwíáh atáráinsabé wensabé iwíáh íwíáh atóge.

¹⁷ Táításaga néne ehweh irena iwíáh íwíáhuraire. Íre ínéga pagu pagunuraunsabé peh wewega ite, Koséhréh aitanauge íwíáhéna iteba sinie ire.

¹⁸ Mó anínká mó kehiná suwahpeq mó kehiná suwahperue nogena Manikáne kaweq ehwéh teri terinúwara mibeqté Sísa tagariáh kégá irera, Kaweq ehwéh tei teini aní míre atáhwe. Mi aní iteba eqmarahnana wega Táítása kérankéhe.

¹⁹ Sísa tagariáh kégá mi aní omaq atera ínéreq ínéba míáh kéreq moraráq nowe arambehriinkeheéra eqmatowe. Maníká itene Wahnahnabé iwíáh atageheéq mah kawéq árámbéhríúne. Sísa tagariáh tábónáh ké séhréh aitanéhe íwíáhúwara mó kegá mina tagagehe.

²⁰ Mó kegá iwíáhéra, Itega náríra naneq íre kawerue wahnahnowe íwíáhiyeho éq mó aní eqmarahnana wega moq mina náríra naneq wahninkehe.

²¹ Íre peh morá Maníká itene Wahnahnka tagariéhtáq kaweq sansánonehe. Wehukega tagahtaqqákáq kaweq sansánonaraq tagagehe.

²² Itega kaweq sansánowe íwíáhigeheéq mó aní eqmaranéhe. Mi anínká métáq iraru anité kérirankeheéq eqmaranéhe. Mó arámbéhrí mó arámbéhríue awena tagaraugana wega aiq kawerue arambehriuraire. Kawerue arambehriéna, Itega Sísane sánsá kawerue

sehgioneheqmóe íwíáhinsabé ite koséhréh aitaníe
íwíáhinsabé iteba eqmaranéhe.

23 Táításawe ite tagariáhwé. Ite séhréh aitayeheéta arambehriúye. We kéroya anítewé Sísá tagariáh kégá aiq omaq sitowara mó kegá Sísá Karáhënsabe iwiáh íwíáh atageheeéra sega kawerue arambehriigehe.

24 Itega mi keyábé irutaboirariteq séhréh arítáhro. Mirairataq móbeqte Sísá tagariáh kégá mina irera néne ehweh aiq pútare aintagéhe. Itega kaweq sansáno ke wóe irarurauwara mi ehwéhnsabé aiq pútare aintagéhe.

9

Maniká tagariáh tábónáh ké nárie ehwéhne.

1 Maniká tagariáh ké nárie ehweh aiq ahtebahwe. Minayabe nárie ehwéhnsabé íre áhnte sehiraninie.

2 Itega sorupawe nárienéhe íwíáh aiq tagarióge. Minayabe Másérónía marákórápéqté kékabé itega miraira ehwéh aiq teriena iteíwíq panketauge. Ínéga sensabé mahraréna, Ákáia marákórápéqté kégá inokáh opéq tabonah ke nárienéhe íwíáh áhwárarowe urauge. Uraugara irera mi kegá, Itega moq miraoneheqmúne íwíáhurowe.

3 Ínéga teríátáu ehwéh péhe éhwéh agínehoéq miraira arámbéhrí amahnága parabaruageheéna mah anító siqmaraníe.

4 Itega moke náríra naneq aiq kawerareq íwénunowe íwíáhuge. Másérónía marákórápéqté kéréq ínerekka iteba senaraq itega miraira

arámbéhrí íre parabarúéhrataq itereq ínéreq iyehitanawire.

5 Mira íwíáhénéa itega miraira arámbéhrí parabaruageheéna mah anító iteba ebeq siqmaraníe. Segá séhréh aitehraq náríra naneq sorupawe kaweraréhrataq ínéga iteba senaraq aíq awehraq kanae. Awehraq kahnaraq tagehra kegá iwíáhéra, Íre ínéga pagu pagununsabé peh iteitega nárienéhe íwíáhuraunayabé miraowe íwíáhigehe.

6 Wene sotápéq íre áhnte uqmaréh áninká pehgáriq tahutáhúq meyanae. Áhnte uqmaréh áninká áhnte meyanae. Minayabe íwíáhue tagahro.

7 Mó aní mó anínue itene irupipeq iwíáhéq náriéro. Itega náríra naneqsabé itene irupipeq iwíáh kikiriyeho. Itega iwíáhéq, Mó kegá itensabé anah ke woe éra abiahnsa aitéhboq nárienéhe íwíáh íre oro. Peh Manikánka wehwehi anínsabé arutaboiri puaq aru eyoyóue náriéro.

8 Manikánka ite íre mationa naneq áhnte náieráhire. Ite moke awehraq kankeheéna náinkéhe. Itega mó ke séhréh ariteq moke kaweq arámbéhrí miraigeheéna Manikánka náinkéhe.

9 Minayabe wene ehwehnka aíq mahraréna, We tabonah ke áhnte sinsinire. Wene tábusoréh sánsá ahriahri kagaire ire. (*Buk Song 112.9*)

10 Manikánka sonsoráh ké ayu nárírara uqmaráhnsabé áhnte tahutáhúq nárírara nahwe. Mina inserah wega ite íre kék néq náinaq ite awehraq naneq matawéq mó ke wehwehue séhréh ariteq itega náríransabé Manikánka náina naneq anotah úkinawire. Itene kaweq sansámári moq anotah úkinae.

¹¹ Manikánka ite áhnte náinaq itega moq tabonah ke ahriahri nárieráhowe. Itega miraúnayabé tabonah ke nárírataq meyéhra kegá minayabe Manikánsabe iwíáh iwíáh atagéhe.

¹² Itega Manikáne tabonah ke nárírataq se tabonah ira naneq aiq awehraraginae. Itega náríransabé mi kegá Manikánsabe anotahtaq iwíáh iwíáh atagéhe.

¹³ Itega mó ke séhréh ariteq nárírataq sega itega Sísá Karáhéne ehweh aiq kawerue sehgiówe íwíáhéra Maniká áwíq pankerera wensabé iwíáh iwíáh atagéhe.

¹⁴ Itega eyoyóue nárírataq sega itensabé, Áhnte irutaboiro ke wóe aitera Manikánsabe, Ite kaweraritoue púreraitagéhe. Manikánka ite séhréh aitená mi iwíáh aitahnara náríra kegá itensabé anotahtaq sirutaboiréra púreraitagéhe.

¹⁵ Manikánka wenahni iteba eqmarowe. Anotah kawéq sánsá miraú púaq moke mó sansá kiotaikinsabé itene ehweh íre irarerahéq peh Manikánsabe iwíáh iwíáh ata ataúne.

10

Poraga wene arambehriyabé irarú ehwehne.

¹ Íné Porane ehweh kawerue íráhro. Sísá Karáhé uwaresa ánínéna pehwehrue míonserahnue teiníe. Iteba míó tánáhráq wehukega ínénabe, Uwaresa ání míahne ewe. Iteba íre míó tánáhráq peh móbeq ména páhsí sehiranue ehweh teiútáq ínénabe, Págege ehwéh sehiranue iene aintáhwe.

² Iteba senaraq págege ehwéh aiteyabe nuwahriehre. Minayabe kawerurero.

Mó kegá ínénabe, Mah marákóípéqté sánsánóne aintáhwe. Mina tahnsa éhwéhno keyábé págege ehwéh aritahráhuge. Ite mah marákóípéq míone eme aiq pútarowe.

³ Peh mah marákóípéqté kégá iwíáhue ebehon-serah íre úne.

⁴ Manikáne arambehri miraoneheéq iqtate íre ebehúne. Owainawane arambehri saiqnareq Manikánka nái náneq, págege naneqtaté ebehúne.

⁵ Mó kené péhe éhwéh píribahri ehwéhnká Manikáne sansá taganeherao kené ah paitiehnehoéq saiqnaruone. Sísa Karáhéne ehweh sehgigeheeéq moke mó iwíáh saiqnaruúne.

⁶ Itega néne ehweh sehgórtataq itereq ínéreqka néne ehweh anterúáh ké kamah arienéhe.

⁷ Itega tagahna naneqsabé tábúsoqme iwíáhoro. Ite Sísa Karáhéne animárí múne iwíáhoo? Íné moq wene ani mío púaq minayabe iwíáhoro.

⁸ Ite saiqnariankeheéna Manikánka omaq intáráiro? Írakaumo. Manikánka ínénabe, Ite séhréh arite kawerarito aintena omaq intáráire. Minayabe néne arambehriyabé iwíáh iwíáhena néníwíq pehgáriq pankerónsabé íre niyehitehre.

⁹ Néne páhsí tagéq anotah ahréigeheéna íre sehiranuge.

¹⁰ Mó kegá mahraréra, Néne páhsíipéq págege ehwéh irarire éra peh iteba míaraitaq íné mareq-mareq aní ména págege ehwéh íre iraruraire ewe.

¹¹ Mira íwíáho keo, íráhro. Ínéga sehiranue teiú éhwéhnkákáq iteba míáhnaraq teiéna éhwéhnkákáq peh monseráh éhwéhtáré wíre mókake ahtebagehe.

¹² Seyensabé iwíáh íwíáhéra, Ite moke mó ke kiotaikúne íwíáho kegá mira onserah íre úne. Segá

seyene arambehri tagéra wene wene arambehri agehgamarera peh seyene arambehriyabé iwíáh íwíáhowe. Mi sansámé peh múgu wahgu sansáne.

¹³ Néniwíq pehipi pankereyabe íre nu wahbehre. Írakaumo. Peh morá Manikánka omaq intárái arámbéhrí miraunsabé iwíáh íwíáh éna iraruge. Wega ite séhréh arito aintárái puana mi arámbéhríyabé iwíáh íwíáhena iraruge.

¹⁴ Manikánka, Ite séhréh arito aintárái puana wene ehweh sehgi ena iteba séna Sísa Karahéne kawe q ehwéh teiátáuge.

¹⁵ Mó kené arambehriyabé, Ínénéne arambehrie éna néniwíq pankeranieéna iwíáh íwíáhugo? Írakaumo. Ínéga ite séhréh aitahnaq itega Síane sánsá kawerue ambubu atawéq sehgírataq mó ite míáhrabeqte ké séhréh aritanie íwíáhugo.

¹⁶ Ínéga ite seberiopéq pokue Síane kawe q ehwéh mitaq teri mahtaq terininie. Miraonaraq íre mó kegá arambehriorabeq peh ínébataq néne arambehriyabé iwíáh íwíáhena irarinie.

¹⁷ Minayabe Manikáne ehwehnka aiq mahraréna, Iwíáh íwíáhóna aníno, peh morá Manikánka mi rainsabé iwíáh íwíáhé irarúno ire.

¹⁸ Wewensabé iwíáh íwíáhena wenáwíq pankeréh áninká, Manikánka anotah aní móne íre atankéhe. Peh Manikánka wehukeniné áwíq pankeréh ánime webataq anotah aní míánkehe.

11

Porareq péhe éhwéh íwáhnoro kereqne sansá íre morá sánsáne i ehwéhne.

¹ Ínéga irarena ehwéhnsábé itega, Múguwahgu ehwéhne aintagéhe. Pehipi teiníboq kawerue írátíáhro.

² Manikánka itensabé arutaboiri serahnuge. Itega peh morá Sísa Karáhénsabe irutaboirige-heéna ite aiq omaq itáráuge. Kaweq ahrárigá peh kaweqlaq ména mó weh máhbí íre tagehre. Írakaumo. Peh morá wega kérathna anínsábé áwénunue mókake webataq kéranié íwíáhire. Mina inserah itega Sísa Karáhénsabe irutaboiréq kéraneheqmúne íwíáhigeheéna séhréh aitóge.

³ Éhrámane ahre wenáwíq Íwie. Mi inínká wehene péhe ehwéhnsábé aiq pútare atena ahbabárúnserah itega moq péhe ehwéhnsábé aiq pútare atého. Minayabe nirupipeq iwh kikiruge. Sísa Karáhénsabe irutaboiréq wene kaweq sansá súého.

⁴ Mó kegá iteba séra íre Ínéga Sísa Karáhéne ehweh teiünserahnue peh mó ehwéh teiéwaq íráhwe. Segá íre Manikáne Awa ehweh peh mó ehwéh teiéwaq íráhwe. Íre Manikáne kaweq ehwéhnsábé peh mó ehwéh teiéwaq íráhwe. Itega iwiáhéq, Mi ehwéhmé peh ahtebia ehwéhne éq mi ehwéhnsábé ireyabe iuwahbehre ewe.

⁵ Írátíáhro. Mi kegá anotah ke wóe íwíáhoo? Segá iné íre kiotaikowe íwíáhuge.

⁶ Ínéga ehweh teiútáq áhwára áhwáraume tagarióge. Peh morá néne iwiáhwé íre áhwára áhwárauge. Ínéga tábúsoqme iwiáhuraume ehweh teiátautaqkákáq iwiáhnorurautaqkákáq páhsí sehiranurautaqkákáq néne kaweq iwiáh sokigi aiátáugaq írátíaro mino.

7 Ínéga Manikáne kaweq ehwéh teiátáutaq ápeq náníero íre urauge. Ite anotah anímári míagehboq íné pehgáriq aní míanieéna mi sansánurauge. Mirauraume ínéga ahbabáruraone íwíáho?

8 Ite séhréh aitanieéna iteba arambehriurautaq mó kehiná suwahpeqte Sísa tagaríah kégá móne náni náninurowe. Íre se séhréh aritena peh iteite séhréh aitanieéna mó kené móne mewe meweuaruge.

9 Iteba ména tabonahurautaq itensabé íre inehuraugara Másérónia marákórápéqté Sísa tagaríah kégá íné íre matiarau naneq mewe náni náninurowe. Iteba míarautaq irupipeq umeh agínehoéna íre inehurauge. Mókakeakáq íre inehinie.

10 Sísa Karáhéne aiq pútaq ehwéh irena mókakeakáq ite íre ineh inehinie. Mi ehwéhmé ite Ákáía marákórápéq míah kégá, Péhe éhwéhne íre aintahráhowe.

11 Itensabé íre nirutaboirunsabé irarugo? Irakaumo. Manikánka tagaríéhtáq itensabé anotahtaq nirutaboiruge.

12 Mó kegá, ínéga arambehriunserah arámbéhriúne éra seyene arambehriyabé iwíáh íwíáhowe. Mó kegá sensíwíq pankergeheéra miraowe. Mó kegá mina miraigeheéna amahnága mirau sansá mókakeakáq miraéna néne arambehri tauntahunue tábúsoqme mirainauge.

13 Manikánka mi ke íre siqmatai puara péhe éhwéhnkákáq ké míáhwe. Sene arambehriyabé péhe éhwéh irarewe. Sísa Karáhéga se aiq pútaq siqmarowe íwíáhigeheéra mó kegá tagahtaq íre sene

sánsá peh mó sansánowe.

¹⁴ Minayabe áhteniyehboq owainawanka moq mi pehe sánsánsábé aiq ahtebehre. Wehukega, Owainawa kaweq aníne íwíáhigeheéna owainawanka téhrehrabeqte íópeqté ání tahnса úkorahire.

¹⁵ Owainawanka mi sansá aiq mirai puara wene arambehri kegá moq miraorahéra kaweq-taq mía míao ke tahnса úkorahowe. Miraonsabé áhteniyeho. Mókake Manikánka sene arambehri sainsuena kamah arinkéhe.

Poraga arambehriúnsabe íre kaweq sunúq ábóráragú ehwehne.

¹⁶ Métáq teiú éhwéh móñkakáq teiníe. Íné múgu wahgu aníne íwíáh aintehboq néne ehweh íráhro. Néníwíq pehgáritaq pankeraníboq íráhro.

¹⁷ Néne arambehriyabé iwiáh íwíáhu ehweh teiníe. Amahnága teiú éhwéhmé íre Manikáne Awanka iwiáh aintéhrana iraruge. Peh ínénéga múgu wahgu anínká mira inserahnéna néníwíq pehgáritaq pankeróge.

¹⁸ Mó kegá mah marákóípéqté sánsánéra seyene arambehriyabé sensíwíq pankeráhwe. Ínéga moq mi sansánéra néníwíq pakerańie.

¹⁹ Itega iwíáhéq, Ite ahtebia ké úne éq múgu wahgu kené ehweh íráhwe.

²⁰ Mó kegá miraoro e ehweh apubúue íráhwe. Segá itene ménsámehnsá apubúue parabaruera péhe éhwéh irarensabé ite saiqnaruera ite píribahri aitera ite ahsuehwe iubówe. Segá miraurotaq itega túbáh agéq peh áwé tagahwe.

21 Segá mirauronserah ínéga íre miraurauge. Minayabe niyehitanabo? Írakaumo. Minayabe íre niyehitanawire.

Mó kegá seyene arambehriyabé iwíáh íwíáhéra teírataq íné moq múguwahgu aní tahnsanéna teiníe.

22 Segá mahraréra, Ite Ibaru kahnáh múne eme íné moq Íbaru kahnáh múge. Segá mahraréra, Ite Ísara ke úne eme íné moq Ísara aní múge. Segá mahraréra, Ite Ébáráhmane animári múne eme íné moq Ébáráhmane ani múge.

23 Segá mahraréra, Ite Sísá Karáhéne arambehriúna ke úne eme uwoyansa anínká irarinserahnowana néne arambehriga moke sene arambehri kiotaikire. Segá pehgáriq arámbéhríowana ínéga anotahtaq arambehri mira aruqaruruge. Sísane arambehri miraunsabé wensabé suwahrieh kegá karábúsiipéq móinta intaowe. Móintera nubiqaq nubiqmarowana pukorah aruqaruruge.

24 Asiu kegá moberíah tánáhráq áréti sahtáté áhntetaq 39 tanáhráq nubitowe.

25 Aroma kegá mó tanáhráq mó tanáhrárué apahtáróráq sahtáté nubitowara wáhnaupéqté kegá peh morá tánáhráq ebahnsa tuparuqme nubitowe. Apahtáró tánáhráq íné míarau sipí pitegue wánípiperaguraire. Peh morá wéhékáhnkákáq ínokáhpeqkakáq wánípipeq míarauge.

26 Mó kehiná suwahpeq mó kehiná suwahperue pokú pokunsabé íre wahto ah nogúge. Wánípipeq tupekorahuge. Aebó kegá nubiq suahráhowe. Nánuwahrah Asíú kegá nubiq suahráhowe. Nahnsó

kegá moq nubiq suahráhowe. Mó ke suwahpeq míótáq abatapi míótáq sóreq wanípípéq míótáq nubiq suahráhowe. Ite néne iyahnabo anímári múne e kegá moq nubiq suahráhowe.

27 Íné áhnte págege arámbéhríurauge. Arambehri-uraunsabé mó tanáhráq mó tanáhrárue inokáhpeq íre ahrenarauge. Nirupibiuraire. Wání tabbobóuraire. Áhnte tanáhráq tópah íre narauge. Néne korósi íre awehraq káráinsabé sóiriqka kamah aníátáire.

28 Íre peh morá mina teiú náneqmarínká kamah aníátáire. Sísa tagaríah kégá wene ehweh kawerue sehgiowapómo íwíáhunka mó wehekáh mó wehekáhnue nirupipeq iwíáh kikirunka nirupipeq umeh agire.

29 Mó anínká, Sísane sánsá suaníe iraritaq nirupipeq págege agire. Mó anínká ahbabáritaq nirupipeq umeh agire.

30 Néníwíq árahue pankeranínkono? Íné peh mareqmareq aní míónsábé néníwíq pankerena iwíáh íwíáhéné teiúge.

31 Manikámé itene Wahnah Sísane abowáe. Wensabé ahriahri iwiáh íwíáh atanéhe. Wega tagaríéhtáq peh aiq pútariahnsanuge.

32 Anotah wahnáh ání wenáwíq Árétae. Wega Támákása suwahpeqte márakóákáq wahnahnuraire. Íné Támákása suwahpeq míarautaq sóntía kené wahnahnka íné saiqnariankehéna wene sóntía keyábé moke mibeqté kúrí méhpehtaq wahnahnoro aritaraire.

33 Wega miraurainsabé néne iyahnabo anímárinká séhréh aintera sehwerapeqté

áwánkúrápéq páhsíkétiipéq íné úsawe náhníáq iwe panantáwe kuri ogesáhue mágapeq núwátówara sega íné íre saiqnariarowe.

12

Porane awanka tagó naneq ehwéhne.

¹ Ínénénsabe iwíáh íwíahéna teiú éhwéhnká ite íre séhréh aitahráhire. Anetaníbo pehipi teiníe. Ínéniwanka tagaraitaq Manikánka sokigi aníátái ehwéh teiníe.

² Sísá Karáhé tagariarautate sure sure 14 opéq parabaguraitaq Manikánka íné kiotaikue íópipeq wéhuwa móíntaráire. Néne ninonkankakáqpópoq peh morá néne niwankakáqpópoq móíntaráirana ínéga íre tagaríogana peh morá Manikánka tagariéhre.

³ Íópeqté mátábúráq ména néne ninonkankakáqpópoq peh morá néniwapopoq móíntaráirana ínéga íre tagaríogana peh morá Manikánka mina tagariéhre.

⁴ Kaweq iopéqté mátábúráq móíntaráirana we-hukega íre irareraho ehwéh írátáugana mó ke terieyabe ahqáho aintaráire.

⁵ Néne niwanka tagaraitaq Manikánka sokigi aníátáinsabé iwíáh íwíahéna teiúge. Peh amahnága miraunsabé néníwíq íre pankeraníe. Mareqmare-rutaq Manikánka séhréh aintéhnsábé íné mareqmareq aní míónsábé iwíáh íwíahéna teiúge.

⁶ Ínénénsabe iwíáh íwíahéna pahsúótáq tahirímé múguwahgu aní tahnsa íre mío irino. Peh aiq pútaq ehwéh teiéna puana múguwahgu aní tahnsa íre míanie. Mó kegá néne ehweh irera néne

arambehriu sansá tagéra ínénabe tábúsoqme iwíáhorahowe. Mirairataq aiq kawerinae. Ínénabe iwíáh íwíáhéna teiú éhwéhnsábé irera ínénabe íre tábúsoqme iwíáhorahowe. Minayabe ínénabe iwíáh íwíáhu ehwéh mó íre teiníe.

Pora mareqmarerútaq Manikánka págege ato ehwéhne.

⁷ Néniwanka tagaraitaq Manikánka áhnte kaweq naneqmarí sokigi aníáttáirana tagarauge. Mina tagaraunsabé ínénabe iwíáh íwíáhéna píribahri agonehoéna sehikaranká peraq áwírana érinserah Manikánka níéri naneq níáttáire. Owainawanka eqmaréh áninká nubírana mina íeri naneq néne ninonkataq kéhre. Íné píribahri aní míéhnehoéna Manikánka nániáttáire.

⁸ Íné apahtáró tánáhráq Manikánsabe púrerue mahrraréna, Néne Wahnahno, níéri naneq kaqnuo urauge.

⁹ Kaqnuo urauganawe wega ínénabe, Are mareqmareq aní míéhnaraq págege ataníe. Ínéga págegeue séhréh atónká aiq awehraq kanae uraire.

Aiq awehraq kanae urainka nirupipeq eyoyóéna íné mareqmareq aní míónsábé Sísa Karáhéga págege aintéh púana iwíáh íwíáhéna nirupipeq eyoyóire.

¹⁰ Ínéga Sísa Karáhéne arambehri miraunsabé mareqmarerutaq mó kegá ínénabe abehq éhwéh aintáhtáq íroke sunúq sitaq mó kegá níwíoqnahtaq mó kegá íre kaweraintáhtáq nirupipeq pehwehrue míóge. Íné mareqmarerutaq Manikánka págege aintéhniká wene arambehri págegeue miraorahuge.

*Poraga Kórína suwahpeqte ké séhréh ariteyabe
irari ehwéhne.*

11 Itega miraonka ínéga múguwahgu anínká irarinserahnuge. Itega néne arambehriunsabé íre iwíáh íwíáhonsabé mi ehwéh iraruge. Íné íre anotah aní míónsábé niahteboghe. Iteba péhe éhwéh íwáhnoro kegá íné íre kiotaikowe. Minayabe mi keyábé aneqsabé iwíáh íwíáhoo?

12 Manikánka eqmaq núwátáirana iteba mírautaq págege arámbéhriéna ótaq sansá itega íre tagariaro sansánurautaq pehwehrue míraugaq tagarowe. Itega mina tagéq Manikánka íné eqmaq núwátái aní ména wene arambehri tábúsoqme mira aruqaruruge ahtebahrahowe.

13 Mó kehiná suwahpeq Sísa tagariáh kégá íné kirabo aintera íné íre kárái naneq niátówana merauge. Iteba mírautaq mi sansá íre miraurauge. Minayabe itega iwíáhéq, Ínéga íre kaweraitáráire íwíáhoo? Mira íwíáh kahnaraq mó mina tahnsa íwíáh íre oro.

14 Téhtaré tánáhráq iteba míraunsabé íre ineh ineh aitáráuge. Mónkakáq iteba koragéyabe nuwahbehrana mi tanáhráqkákáq moq íre ineh inehinie. Itene ménsámehnsánsabe íre nirutaboiréna peh morá itensabé nirutaboiréna ite séhréh aiteyabe nuwahbehre. Káriq anímárínká sinoibo íre kiraboowara peh morá sinoiboga sene animári kiraboowe. Íné iteribo tahnsá míónsábé sinoiboga sene animári kawerue séhréh arítáhnserah mirainie.

15 Ite séhréh aitanieéna moke matíó náneq parabaruahráhuge. Ite séhréh aitanieéna pukorahuge. Itensabé anotahtaq nirutaboiru

puaq itega ínénabe pehgáritaq arutaboiraintaho?

¹⁶ Itega mahraréq, Ínéga itene ménsámehnsá ábóraq íre meraire ewe. Mó anínká mahraréna, Ínéga ehnenué péhe éhwéh teiátáitaq aneqpopoq kopípéq meraire ewe.

¹⁷ Árahuraugo? Ínéga iteba eqmatau kegá itene ménsámehnsá íre mero mino.

¹⁸ Táításareq mó Sísa tagaríeh ánínseq iteba eqmatautaq Táításaga itene ménsámehnsá íre merai mino. Manikáne Awanka wereq ínéreq peh morá íwíah aitéh púata peh morá sánsánuya mino.

¹⁹ Itega ínénabe, Kaweq aní móne íwíahigeheéna mah ehwéh sehiranue teiugo? Írakaumo. Néne iyahnabo anímáríno, peh morá ite séhréh aitanieéna moke mah ehwéh sehiranue teiúge. Manikánka tagaríéhtáq Sísa Karáhégá iwíah aintéhnserahnue teiena itega wensabé kawerue aiq pútare ateq wene sánsá págegeue sehgigeheéna séhréh aruqaruruge.

²⁰ Ínéga itensabé, Kaweqtaq míáhro aitáráuge. Aitáráunsabé iteba senaraq ite ahbabáq animári míého. Míéhrataq íné abiahnsa aní úkonehoéq íre kaweróne aintagéhe. Mira íwíahunsabé nirupipeq iwíah kikiruge. Tobehwé, mó anínsabé íre kaweq iwíah atewé, mó anínsabé abiahnsa atewé, peh wewene iwíah sehgie sansamé, éhruruwe, péhe éhwéh atewé, píribahriwe, momiwíotaq íre tábúsoqme sansáname, iteba senaraq mahna tahnsa sánsá kehnehboq kawerurero.

²¹ Menah áhnte itega mó kené weh ahre abariéq mó ahbabáq sánsánuwe. Mi sansá airaiq su-taune íwíah íre urowe. Iteba kowéna mina tagah-

naraq nirupipeq págege agínana ite míéhrarabeq Manikánka, Íbisáhno aintahnana niyehitanawire. Mira íwíáhunsabé nirupipeq iwíáh kikiruge.

13

*Kórína kegá Sísane sánsá kawerue sehgigeheéna
Poraga séhréh arito ehwéhne.*

¹ Menah téhtaré tánáhráq iteba surauge. Mónkakáq ite koragéyabe nuwahbehre. Manikáne ehwehnka mahraréna, Téhranítégábópoq apahránítogábópoq wehukeníné ahbabáqsabe morá éhwéh irarirataq itega mi ehwéh kaweratahráhowe ire. (*Lo 19.15*)

² Menah ahbabáruro kereq ómi itereq teiníboq írátiáhro. Ite anehe koragarautaq teiátáume amahnága móbeq míónsábé mónkakáq teiníe. Mó iteba konaraq ahbabáq ke íre peh áwé taganie.

³ Sísá Karáhéga íné séhréh aintehrámo íwíáhéq iteba konaraq Sísaga séhréh aintéhnká miraínawe tagane-heqmóe. Sísá Karáhéga ite kamah aímé mareq-mareq sansápo? Írakaumo. Peh págegeue miraire.

⁴ Segá Sísá awankátaq táhparótáq we mi tanáhráq mareqmareq aní míowana Manikánka págege atéh púana we amahnága págegeue mía míaire. Sísareq mía míauksabé mareqmareq aní míóganá Manikánka págegeue séhréh aintéhnká wereq oga mía míáéna ehweh teiena págegeue séhréh aitanie.

⁵ Itega Sísansabé aiq pútare ateq wene sánsá kawerue sehgiowámo. Minayabe kawerue iwiáhue tagahro. Sísá Karáhé itene irupipeq íre míehro? Írakaumo irataq itega wensabé

íre tábúsoqme aiq pútare atáhwe. Minawé aiq ahtebahoh?

6 Ínéwé Sísa Karáhéne arambehri miraéyabe íre túbáh agire éq tagariagehe íwíáhuge.

7 Itega íre ahbabárigeheéna itensabé púreraita aitauge. Ínéga kaweq arámbéhríire íwíáhigeheéna itensabé púreraitogo? Írakaumo. Mó kegá, Íné kaweq arámbéhríire íwíáhowamo. Anetaníbo. Peh iteitega kaweq sansánigeheéna itensabé púreraita aitauge.

8 Itega aiq ahtebahme Manikáne aiq pútaq ehwéh íre saiqnariahrahúne. Írakaumo. Mi ehwéhnsábé peh kowe ateq mó keyábé mi ehwéhnsábé aiq pútare atáhro arita aritaúne.

9 Ite mareqmareronaraq itewe págegeue míéhransabé iwiáh íwíáhúne. Ite kaweqtaq méq aiq pútaq sansánigeheéq itensabé púreraita aitaúne.

10 Iteba konaraq págegeue kamah aiénehoéna amahnága móbeq míótáq mah pagégé ehwéh sehirranue teiúge. Maniká Iteriboga wene arambehri mirainkeheéna págege aintéhre. Kamah ario éna íre págege aintéhre. Peh séhréh arito éna págege aintéhre.

Poraga iroro ú ehwehne.

11 Néne iyahnabo anímáríno, iroro. Néne ehweh ireq kaweq sansánoro. Peh morá íwíáhue uwaresa ánímári míáhro. Mirairataq Manikánka itensabé arutaboiréna itene irupipeq ukiq itankéhe. We itereq mía míainkehe.

12 Iteite we mehwéh atéhoro. Mahtaqté Maniká tagaríah kégá itensabé iroro ewe.

13-14 Itene Wahnah Sísá Karáhéga ite séhréh aitéhrana Maniká Iteriboga itensabé arutaboiraítéhrana Manikáne Awanka ómi iteba mía míaire.

**Manikáne O Ehwehne
God's New Talk: The New Testament in the Awa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awa long Niugini**

copyright © 1974, 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

® Faith Comes by Hearing

Language: Awa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-12-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 31 Aug 2023

9673cf68-887a-574e-9ac8-846469c86b12